

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Linda Nyholm, Annika Wentjärvi, Viveka Öling-Wärnå, Anne Hietanen, Dennis Bengs, Melanie Rydgren, Susanne Hägglund, Yvonne Backholm-Nyberg : Välfärdsteknik växer i pandemins fotspår. Vasabladet 2.8.2020.

Studenter prövar på simulering via VR-glasögon i projektet Vasa InnoCare. FOTO: SUSANNE HÄGGLUND

Välfärdsteknik växer i pandemins spår

Under coronapandemin har vi sett betydelsen av digital teknik, då arbete och skolgång i många fall kan fortsätta nästan som förut. Med teknikens hjälp håller man kontakt och har möten på distans.

Även inom social- och hälsovården har verksamheten påverkats av coronapandemin. Många social- och hälsovårdsorganisationer i vår region tog snabbt i bruk olika digitala lösningar.

Förutsättningarna för att använda sig av digitala arbetsätt och hjälpmedel har funnits sedan länge, men man har trots detta varit försiktig med att introducera nya digitala lösningar.

NUMERA ANVÄNDER både patienter och personal digitala verktyg betydligt mer än tidigare. På Vasa Centralsjukhus har exempelvis en applikation för att spåra smittspridning testats, och när fysiska inte var tillåtna fungerade digitala samtal och virtuella läkarbesök som ett komplement och som en möjlighet att ses. Den pågående pandemin har påskyndat den digitala transformationen också inom vården.

Välfärdstekniken erbjuder nya,

innovativa lösningar för att trygga människors välfärd och täcker ett brett område av service inom social- och hälsovården.

Exempel på välfärdsteknologiska lösningar som redan är etablerade och som används i vår region, både hos enskilda och hos dem som erbjuder välfärdsservice, är videokommunikation som möjliggör hemvård på distans, gångrobotar som stöder rehabilitering för personer med rörelsehinder. Liknande som VR (Virtual Reality)-glasögon som stimulerar till fysisk aktivitet.

Tekniken (som ofta är digital) används för att klienter och patienter ska kunna behålla eller öka känslan av trygghet, och för att man ska ha möjlighet att vara aktiv, självständig och delaktig. Även om coronapandemin är utmanande har den lett till en mängd nytänkande lösningar.

Många av de lösningar som nu har tagits i bruk är här för att stanna, de banar dessutom väg för nya lösningar. Nya arbetsätt och metoder kommer att leva vidare även då

livet återgår till det mer normala.

Då pandemin är över bör de utvärderas, speciellt med tanke på värdkvalitet och patientsäkerhet.

I post-corona-världen förväntas användningen av teknologi ytterligare öka och nyttjas som ett komplement, speciellt i riskfyllda jobb. Robotar används på sjukhus för att på egen hand både dela ut mat och desinficera ytor i patientrum, vilket skyddar både patienter och vårdpersonal.

Enligt Barbara Czarniawska, professor i företagsekonomi vid Handels högskolan i Göteborg (SvD 20.4.2020), har fördelarna med teknik och robotar inom vården blivit synliga i och med pandemin. Man bör dock komma ihåg att den även medför utmaningar.

DIGITALISERINGEN GÖR vården mer komplex, och både patienter och vårdpersonal bör vara kunniga för att ha möjlighet att delta och dra fördel av de möjligheter som det digitala för med sig.

Teknik ersätter inte vårdpersonal,

Projektgrupp

- Linda Nyholm, Åbo Akademi
- Annika Wentjärvi, Yrkeshögskolan Novia
- Viveka Öling-Wärnå, Yrkeshögskolan Novia
- Arne Hietanen, Yrkeshögskolan Novia
- Dennis Bengs, Yrkeshögskolan Novia
- Melanie Rydgren, Åbo Akademi
- Susanne Hägglund, Åbo Akademi
- Yvonne Backholm-Nyberg, Åbo Akademi

men den kan till viss del ersätta vad personalen gör.

Även om tekniken utvecklas och används i större utsträckning än idag, bör det fortsättningsvis finnas tid för människor att mötas.

En ökad användning av välfärdsteknologi skapar möjligheter för att framtidens personal också har tid för att möta människor.

Det finns redan ett starkt kunnande i Vasaregionen i välfärdsteknologi. Numera kan man studera välfärdsteknologi på Åbo Akademi. Och på Yrkeshögskolan Novia erbjuds en specialiseringsutbildning i hälsotek-

nologi för hemvårdare. Samarbetet inleddes också mellan Åbo Akademi och Yrkeshögskolan Novia för ett år sedan.

TILLSAMMANS UTVECKLAR vi som bäst inom ramen för projektet Vasa Inno Care en virtuell verklighet i hemmiljö för att känna igen säkerhetsrisker i hemsjukvården.

Samtidigt utvecklar vi en ny lösning för en humanoid, social robot som hjälper vårdpersonalen att ta emot patienter. Dessutom skapades ett regionalt nätverk kring välfärdsteknologi (Vaasa Welfare Technology Ecosystem).

Nätverket möjliggör för universitet och högskolor, offentlig sektor, företag och föreningar att samarbeta kring smarta människocentrerade välfärdsteknologiska lösningar i Österbotten.

I framtiden prioriterar nätverket områden som telemedicin, medicinoptimering, artificiell intelligens (AI), hälsoturism, liksom förvaltning av offentliga sektorn och hälsovård. Dessa satsningar ger vår region en god plattform för högklassiga forskningsresultat och för innovativ verksamhetsutveckling inom social- och hälsovården framöver.

Projektgruppen

Artikeln bygger på de gemensamma projekten mellan YH Novia och Åbo Akademi gällande välfärdsteknologi

• Artikeln bygger på de gemensamma projekten mellan YH Novia och Åbo Akademi gällande välfärdsteknologi.
• Vasa InnoCare (finansierar: Europeiska Regionala Utvecklingsfon-

den/Österbottens Förbund, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia). Projektet utvecklar, testar och utvärderar innovativa människocentrerade, etiska, meningsfulla tillämpningar inom hälsorobotik

och Virtual Reality. Projektledare: Linda Nyholm.
• Vaasa Welfare Technology Hub (finansierar: Högskolestiftelsen i Österbotten). Projektet enar regionens aktörer inom välfärd-

teknologi till ett nätverk för gemensam forskning och utveckling. Nätverket ingår i det internationella nätverket ECH Alliance.
• Följande samarbetar i nätverket: Vasa sjukvårdsdistrikt, Öster-

bottens Förbund, Vasa stad, Österbottens Föreningar, Kust-Österbottens företagare, Åbo Akademi, Novia, Vasa Yrkeshögskola, Vasa Universitet, Varnäs och Yrkesskolan. Koordinator: Tony Pellfolk.